

Modře označené štítky znamenají, že není zaplacené předplatné! Předplatné na jeden rok je 28,50 + 1,50 (HST) = 30 kan. dolarů Cena 2,85 + 0,15 (HST) = 3,00 dolary.	Agreement # 40005374/ Registration # 09089 J Time Committed Á délai convenu	Datum, dokdy jsou noviny předplaceny, je v pravém horním rohu štítku! ISSN 1186-9283 (Print) ISSN 1923-1784 (Online)
---	---	--

No. 9.

(589.)

Vol. 28.

ČESKOSLOVENSKÉ NOVINY - CZECHOSLOVAK NEWSPAPER

satellite

1-416

Thursday,

November 1,

2018

Published by ABE, P. O. Box 176, Toronto „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2
Tel.: 416/530-4222, Praha: 222-261-811; E-Mail: abe@satellite1-416.com
satellite1-416.com — zpravy.org — zpravy.ca — spravy.ca — satellite416.com

Nedožitých sto let

Československá republika by oslavila 28. října 2018 sto let. Oslavy byly mohutné, přijela spolková kancléřka Angela Merkelová a francouzský prezident Emmanuel Macron. Opět mohli Pražané vidět vojenskou přehlídku. V minulosti jsem takovou přehlídku viděl pouze jednu a to v roce 1955 na Letenské pláni. Stačilo mi to na celý život. Znovu se otevřelo Národní muzeum.

Jak píše Martin Fendrych v Aktualne.cz *Pokud byste z těch akcí chtěli rozpoznat, kam jdeme, jaká jsme země, dalo by vám to dost fušku a nejspíš byste řekli: Nejdeme nikam, nemáme ideály, žádný směr; všechno se točí nikoli okolo občanů, nýbrž okolo Babiše a Zemana. Až na výjimky akce zely vnitřní prázdnotou, převládla povrchnost, mnohdy trapnost. Ano, oslavy 100 let státnosti byly místy trapné až hanebné. Otevřeno bylo opravené Národní muzeum a zazněl tam jeden silný hlas. Historik Jakub Jareš před projevem Zemana zvolal: „Hanba prezidentovi, který lže. Hanba prezidentovi, který nahrává diktaturám. Hanba prezidentovi, který vtipkuje o vraždách novinářů.“ Později to vysvětlil: „Je potřeba sebrat odvahu a začít říkat, co si myslíme.“ Jeden hlas. S prezidentem Zemanem se jinak hraje hra na důstojnost úřadu. Vrcholem oslav založení Československa bývalo předávání státních vyznamenání na Hradě. Za Zemana se už definitivně zvrhlo v jeho mejdan, kam nezve své kritiky a kde vyznamenává jak postavy úctyhodné, tak spolupracovníky StB, špičitele*

fake news a své věrné obdivovatele.

Ademonstrace na Václavském náměstí, akce Milionu chvil pro demokracii. Tam se neplkalo, řečníci mluvili o republice, o státnosti. Petr Pithart, Daniel Kroupa, Tomáš Sedláček a další osobnosti. V hustém dešti, zimě, pod deštníky o něco šlo, nebyly to jen vlaječky na tváři, ale zájem o stát, obavy o jeho budoucnost, tam by asi šel Masaryk nebo Havel, kdyby žili. Mokrý, deštníková revolta. Kam tedy míříme? Až na výjimky nikam, část se táhne za Zemanem, část za Babišem, část jde proti nim, část o budoucnost nemá zájem, jen si to tu odžít a nazdar. Ideje, společné základní hodnoty? O ty se starají jen, jak by řekl Zeman, „vzteklí a závistiví trpaslíci“ (tak vidí svoje oponenty). Výsledek stovkového mumraje? Po revoluci 1989 jsme jako zázrakem někam došli, teď nejdeme nikam, o nic nám jako celku nejde, oslavy 100 let většinou prázdné, trapné, na Hradě hanebné (zkráceno).

Jenže naše situace je mnohem horší než to, co popisuje Martin Fendrych. Zkuste si místo jména Miloš Zeman dosadit Donald Trump, který jak ukazují statistiky, lže v každém pátém výroku, který nešetří rasistickými výroky. Výroky na adresu novinářů, který je viní za atmosféru ve společnosti, který se nedokázal distancovat od člověka (dle mého názoru mentálně zaostalého), který rozesílal demokratickým politikům a dalším oponentům amatérsky vyrobené bomby,. Prezident,

který chce řešit násilí v ulicích a střelbu v synagoze v Pittsburghu tím, že v ulicích bude více zbraní a že se bude rychleji popravovat. Kolem této skutečnosti přecházejí čeští intelektuálové jako pes kolem horké kaše. Téměř se nemluví o amerických volbách, které se budou konat 6. listopadu 2018. Slyšíme fráze, že musíme být proameričtí. Jak proameričtí? Co to znamená, být pro Trumpa? Vždyť Spojené státy jsou ve stejné krizi jako zbytek světa...

Zcela v poklidu proběhly oslavy 100. výročí od založení Československa v Torontu. Generální konzul Ivan Počuch (na snímku vpravo nahoře) zdůraznil i ostatní osmičková výročí v historii, která nebyla vždy šťastná: roky 1938, 1948 a 1968. Trochu jsem měl smíšený pocit, když upozornil na nutnost znát dějiny. 28. října 2018 totiž neočekávaně skončil seriál *Toulek českou minulostí*, který vysílal Český rozhlas – Praha. Vznik Československa připomněl za MMI Robert Tmej a Josefína Tichá (uprostřed) zdůraznila vliv Sokolů na vznik Československa. Součástí oslav byly dva koncerty v rámci Nokturen. První byl klavírní recitál Slávky Vernerové – Pěchočové (na snímku vpravo dole), druhý byl koncert Zemlinského kvarteta, který v druhé polovině doplnila rovněž Slávka Vernerová – Pěchočová.

Aleš Březina – foto: abe a Kateřina Fišerová

satellite 1-416

Agreement # 40005374/ Registration # 09089
P.P.I.C. Accounts # 1001583
GST Business # 86957 0572 RT0001
Paid in Toronto

CZECHOSLOVAK NEWSPAPER
published by ABE

P.O. Box 176, Toronto „E”,
Toronto, Ont. M6H 4E2

Telefon: 416/530-4222

E-mail: abe@zpravy.ca

abe@satellite1-416.com

www.satellite1-416.com

www.zpravy.org

www.zpravy.ca

www.spravy.ca

Česká adresa: ABE/ČIŽINSKÁ

Štefánikova 387, 500 11 Hradec Králové 11

Tel.: 222-261-811

ISSN 1186-9283 (Print)

ISSN 1923-1784 (Online)

Advertising rates: 22.00 per inch/col.

\$ 1.65 CDN per line/col.

Předplatné:

v Kanadě \$ 28.50 + \$ 1,50 (GST) = \$ 30,00,

pro ostatní svět CND/US \$ 45 .

v ČR 700 Kč, na Slovensku 30 eur.

PDF elektronicky \$ 20 - (dobrovolně)

V ČR 200 Kč, na Slovensku 8 eur.

Churches

ČESKÉ A SLOVENSKÉ BOHOSLUŽBY V TORONTĚ

Římsko-katolický kostel sv. Václava (R.C. Church of St. Wenceslaus), 496 Gladstone Av., Toronto, Ont. M6H 3H9. Internet: www.katolik.ca. Bohoslužby: neděle v 10:30, pátek 19:00. Duchovní správce: Ján Čukaš. Tel.: 416/532-5272, fax: (416) 516-5311.

Římsko-katolický kostel sv. Cyrila a Metoda (R.C. Church of St. Cyril and Methodius), 5255 Thornwood Drive, Mississauga, Ont. L4Z 3J3. Slovenská omša: Nedeľa: 11:00, útorok, streda, a piatok: 19:00, 1. so 18:00. Anglická: Nedeľa 9:00, sobota: 17:00. Pondelok a štvrtok 9:00. Farár: Grzegorz Nowicki. Tel.: 905/712-1200, fax: 905/712-0974.

Slovenský grécko-katolický kostol sv. Marie (Slovak Greek Catholic Church of St. Mary) 257 Shaw St., Toronto, Ont. M6J 2W7. Tel. 416/531-4836. Bohoslužby: 9:00 angl., 10:30 slov.

Slovenský evanjelický kostol augsburgského vyznania sv. Pavla (Slovak Evangelical Lutheran Church of St. Paul) 1424 Davenport Rd., Toronto, Ont. M6H 2H8. Tel.: 416/658-9793. Rev. Ladislav Kozák, Bohoslužby: nedeľa: 10:45.

Luteránsky kostol sv. Lukáša, (Lutheran Church of St. Luke), 3200 Bayview Ave. (Bayview a Finch), Toronto. Rev. Dušan Tóth. Najbližší bohoslužby: 18. 11. a 2. 12. ve 13 hodin, 24. 12. 2018 v 16:30.

Moravští bratři (Moravian Brothers Church); Bohoslužby pouze anglicky-neděle v 11:00. 7 Glenora Ave. Toronto, On. M6C 3Y2. Tel.: 416/656-8661. Duchovní správce: Rev. Rowan Simmons, e-mail newdawnmoravian@bellnet.ca; www.newdawnmoravianchurch.org

Kat. bohoslužby mimo Toronto
Kingston: Kaple Newman House, 192 Frontenac Street. Nejbližší bohoslužby: Sobota 17. 11. 2018 v 11 hodin.

Ottawa: Kostel sv. Leopolda Mandiče: (Lyndale a Hirchey): 170 Hinchey Avenue. Nejbližší bohoslužby: Sobota 17. 11. 2018 v 17 hodin.

Kat. bohoslužby mimo Ontario
Montreal: Kaple Loyola High School, 7272 Sherbrooke Street. Nejbližší bohoslužby: Neděle 18. 11. 2018 v 11 hodin.

Farnost sv. Václava v Torontu srdečně zve
Vás a Vaše děti na

SETKÁNÍ SE SV. MIKULÁŠEM

kteřé se uskuteční v **neděli 9. prosince 2018**
v **hale kostela sv. Václava**
po mši svaté a po společném obědě.

Svatý Mikuláš, uvítá když si všechny děti
pro něj připraví krátké vystoupení

Vstupné: \$15 dospělí, \$8 děti

Při tomto setkání bude možnost
zakoupení **tradičního vánočního**
cukroví.

Rezervace lístků:

Jena Hladíková (416) 367-3964

Miloš Janek (416) 614-0550

Česká televize Nová vize v 10:00 v sobotu a Slovenský svet v 10:30 rovněž v sobotu

opakování Nové vize ve středu ve 3:00 (možnost změny)
na stanici OMNI 1

(V Torontu kanál 47/kabel Rogers 4, 169 a 520)

E-mail: novavize.ca@gmail.com

Adresa: 7-Auburn Ave. # 1, Toronto ON, M6H 2L6

Torontská odbočka ČSSK
Telefon: (416) 762-6846

Masaryk Memorial Institute Inc.
450 Scarborough Golf Club Rd., Scarborough, Ont. M1G 1H1
Tel.: (416) 439-4354, Fax: (416) 439-6473

Knihovna na Masaryktownu
Středa: 16:00-21:00.
Tel.: 416-439-0792

Klub seniorů při Osadě svatého Václava
496 Gladstone Ave., Toronto
se schází (kromě měsíců července a srpna)
každou první a třetí středu v měsíci ve 13 hodin,
před tím jsou od 12 hodin bohoslužby.

Satellite 1-416

jsou nezávislé noviny reflektující různé názory, které se nemusejí vždy
shodovat s názory redaktora těchto novin. Jsme přesvědčeni, že výměna
myšlenek a názorů slouží vzájemnému pochopení a porozumění. Zásadně
však neuvěřejňujeme články s rasistickým zaměřením, nepřátelské jiným
národnostem nebo náboženstvím a podporující násilí.

Naším úkolem není říkat čtenáři, co si má myslet, ale předat mu informace,
z kterých si může udělat svůj vlastní názor.

Přebírání původních článků a informací je možné, pokud se nezmění
charakter článku a pokud nebude porušena rovnováha,
kteřá se diskusí sleduje.

Všechny články v našich novinách musí být podepsané a autor zodpovídá
za správnost údajů v nich uvedených.

Naše internetové stránky

Satellite 1-416

Výběr z článků

v našich novinách.

Aktuální vždy v den vyjití novin.

satellite1-416.com

zpravy.ca

zpravy.org

spravy.ca

Toto číslo v PDF

www.9.satellite1-416.com

www.9.zpravy.ca

www.9.spravy.ca

Kalendář

Co se připravuje

v krajské komunitě v Kanadě

kalendar.satellite1-416.com

kalendar.zpravy.ca

kalendar.spravy.ca

Nové divadlo

O jednotlivých představeních

Nového divadla v Torontu

divadlo.zpravy.ca

NHL

Zpravodajství z NHL

nhl.zpravy.ca

Jak vyjdeme v roce 2018

9 - 1. 11. 2018

10 - 6. 12. 2018

V roce 2019

1 - 7. 2. 2019

2 - 4. 4. 2019

3 - 13. 6. 2019

4 - 8. 8. 2019

5 - 8. 10. 2019

6 - 5.12 2019

Financial

Kursovňí lístek

100 Kč	5,82CDN
1 CND \$	17,19 Kč
1 EURO	1,50 CDN \$
1 CND \$	0,67 EURO
1 US \$	1,31 CDN \$
1 CND \$	0,76 US \$

Universal Currency Converter - 22. 10. 2018

1 CDN \$	17,16 Kč
1 EURO	25,86 Kč
1 US \$	22,47 Kč
ČSOB - 22. 10. 2018	

**Toto číslo jsme dali
do tiskárny**

29. 10. 2018 ve 19:00 hod.

Příští číslo vyjde:

6. 12. 2018

Uzávěrka: 30. 11. 2018

Dr. Petr Munk Chiropraktik

1552 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
www.drpetermunk.com

Ordinační
hodiny:
Pondělí-pátek:
10-13 a
15-19.

Tel.: 416/533-0005

ČESKO-SEVEROAMERICKÁ OBCHODNÍ A KULTURNÍ KOMORA INC.

CZECH – NORTH AMERICAN
CHAMBER OF COMMERCE
AND CULTURE

909 Bay St. # 1006
Toronto, ON M5S 3G2

Tel./Fax: (416) 929-3432

E-mail: czechevents.novotny@gmail.com
www.czechevents.net

Petr Nárožný v hlavní roli hry Antonína Procházky

Pozor! Nové divadlo přidalo jedno představení v neděli večer ve 20 hodin!

Divadlo Bez zábradlí uvede hru Antonína Procházky 26. listopadu 2018. Torontské Nové divadlo ji uvede již počátkem listopadu od 2. do 4. 11. letošního roku a zdá se, že bude vyprodáno na všechna představení. Pokud si myslíte, že se jedná o premiéru, tak se mýlíte. Hra byla poprvé uvedena k Mezinárodním dni učitelů a k 412. výročí narození Učitele národů Jana Ámose Komenského 28. března 2004, takže je na repertoáru různých divadel již přes 14 let. Autor Antonín Procházka herec, dramatik a režisér se narodil v roce 1953 v muzikantské rodině v Kroměříži. Z recese se přihlásil na

atd.). Některé byly zfilmovány a hrají se v zahraničí. Režiroval v mnoha českých divadlech. Píše výhradně komedie, protože je přesvědčen, že „nic jiného neumí“ a ví, jak je pro každou dobu smích nutný. Umí napsat vtipný dialog a komediální situace, které většinou gradují až do grotesky. Naposledy jsme se s Antonínem Procházkou setkali v Torontu v roce 2017 ve hře *Jednotka intenzivní lásky*. Jelikož je obdařen talentem pro komediální žánr, tak i text jeho hry *S tvoji dcerou* ne mluví divákům z duše. Je to příběh docela obyčejných manželských párů (bankovní úředník s učitelkou a majitel neprosperující umělecké agentury s knihovnicí), snažících se předejít možné manželské krizi. Způsobí nejprve lehkou zápletku, postupně však doslova gejzír krkolomných situací, trapasů a slovního humoru. A to za přispění dospívající dcery, jejího kluka a ubohého bytaře, který přijde poctivě krást, zamotá se do světa intelektuálů a jen zírá, do jakých situací se zapletl. V Praze hrají v hlavních rolích Petr Nárožný, Naďa Konvalinková, Martin Zahálka, Týna Průchová, Dagmar Novotná, Pavel Kikinčuk, Antonín Procházka, Viktor Limr, Vilém Dubnička, Antonín Procházka ml., a Zuzana Slavíková. V Torontu to budou pro změnu herci Nového divadla Jan Šmíd, Lenka Kimla, Gabriela Kupčíková, Zuzana Novotná, Vladko Straka a Viktor Matejkovič. Prosíme, aby si návštěvníci nepletli Zuzanu Novotnou s Dagmar Novotnou, ale Petr Nárožný je tentýž, jak v Praze, tak i v Torontu. A co se mi o Petru Nárožném podařilo nalézt na Wikipedii: Už jako dítě hrál ochotnické divadlo v osvětové besedě, v roce 1968 začínal jako poloprofesionální moderátor a bavič na koncertech skupiny Rangers, které uváděl se svým hereckým kolegou Michalem Pavlatou, je tak i unikátně zachycen na jedné z prvních gramofonových desek skupiny *Rangers*. V roce 1973 obdržel angažmá z divadelního spolku *Semafor*, kde řadu let vystupoval v komické trojici s Luděkem

Sobotou a Miloslavem Šimkem, s nimiž si zahrál i ve filmu *Jen ho nechte, ať se bojí*. Postupem let se z naprostého amatéra vypracoval až na velmi úspěšného profesionálního divadelního a filmového herce. Po jedenáctiletce dálkově vystudoval stavební fakultu na ČVUT v Praze (promoval roku 1968). V současné době (od roku 1980) se jedná o dlouholetého člena hereckého souboru *Činoherního klubu* v Praze v ulici Ve Smečkách. V *Činoherním klubu*

Petr Nárožný

S Radkou Tamchynovou v *Jednotce intenzivní lásky*

DAMU a byl přijat. Klaunské schopnosti prokázal již v absolventské roli Klubka ve *Snu noci svatojánské*. Do souboru plzeňské činohry nastoupil hned po absolutoriu v roce 1977. Následuje galerie téměř šedesáti postav širokého žánrového spektra. Hostoval v Národním divadle v Praze. Na svém kontě má řadu filmových a televizních rolí, spolupracuje s rozhlasem. Stačil uskutečnit studentský sen - autorské divadlo. Napsal třináct divadelních her (např. Klíče na neděli, Derniéra, Věrní abonenti, Holka nebo kluk, Ještě jednou, profesore, Přes přísný zákaz dotýká se sněhu, Celebrity

snad vůbec poprvé herecky velmi zazářil v legendární Zuckmayerově divadelní hře *Hejtman z Kopníku*, kterou vysílala ze záznamu několikrát i Česká televize. Je také znám jako herec (tzv. voice talent), který propůjčil svůj osobitý hlas některým kresleným postavám z dětských televizních večerníčků, známý je například jeho hlas ve večerníkovém seriálu *Mach a Šebestová*. Nové divadlo uvede hru Antonína Procházky *S tvoji dcerou* v pátek 2. listopadu ve 20 hodin, v sobotu 3. listopadu od 16 a 20 hodin a v neděli 4. listopadu od 16 a rovněž 20 hodin. v Maja Prentice Theatre (3650 Dixie Rd., Mississauga).
Text a foto: abe/Divadlo bez zábradlí/wiki

**FAST DELIVERY & LOW COST
PARCELS TO
CZECH REPUBLIC & SLOVAKIA**

POLIMEX

www.polimex.com

416-642-1598

**BY AIR: \$7/KG
BY SEA: \$3/KG**
plus \$20 delivery fee*

**MORE THAN 55 DROP-OFF LOCATIONS ACROSS CANADA
PACKAGE PICKUP FROM HOME, ANYWHERE IN CANADA
3 AIR SHIPMENTS AND 1 SEA SHIPMENT EACH WEEK**

**HEAD OFFICE IN TORONTO
141 Roncesvalles Ave., Toronto
www.polimex.com • parcel@polimex.com**

* Prices may differ outside of GTA

Inuitské knížky s českou ilustrátorkou

Vladěna Krykorková ilustrovala mimo jiné i knihy s inuitskou tematikou, které napsal Michael Kusugak a spolu letos oslavili 30. výročí od publikace *A Promise is a Promise*. Vladěna navštívila Arktiku celkem desetkrát, z toho poslední čtyři cesty na sever byly do Nunaviku, Kativik region Arktického Québecu,

kde učila inuitské učitelky jak se dělají knihy. Knihy v inuktitut (inuitském jazyce) jsou vystaveny v Canadian Language Museum - Glendon College. (2275 Bayview Ave, Toronto – 647/7851012). V den vernisáže této výstavy Vladěna měla přednášku o své práci, vystavila originály svých knižních ilustrací a promítla fotografie z kanadského Arktiku. Přednáška měla úspěch, o čemž svědčí skutečnost, že návštěvníci projeví velký zájem jak o kulturu Inuitů, jejich zemi, ale i o ilustrátorskou práci.

info@language-museum.ca - vk, foto M. Gabánková

Zdena Škvorecká – 85

21. října oslavila své kulaté narozeniny paní Zdena Škvorecká, jako spisovatelka známá pod svým původním jménem Zdena Salivarová. Autorka knih *Panská jízda*, *Honzlová a Nebe*, *peklo ráj*.

Z filmu *O slavnosti a hostech* - Zdena Škvorecká v bílém.

Zároveň byla spoluautorkou několika detektivních příběhů, které napsala se svým manželem Josefem Škvoreckým. Jako zpěvačka a herečka působila v pražské *Laterně magice* a *Divadle Paravan*. Ve filmu pak hrála v nezapomenutelném snímku Jana Němce *O slavnosti a hostech*. Od roku 1969 žila se svým manželem spisovatelem Josefem Škvoreckým v Torontu, kde založili nakladatelství 68 Publishers. Zde vyšlo přes dvě stě titulů zakázaných spisovatelů mezi kterými byl i nositel Nobelovy ceny za literaturu Jaroslav Seifert nebo zde vyšly divadelní hry a dopisy z vězení Václava Havla. Za svoji publikační činnost dostali manželé Škvorečtí v roce 1990 řád *Bílého lva*.

byl členem sněmovního výboru pro veřejnou správu, regionální rozvoj a životní prostředí. V letech 1996–2006 zasedal v zahraničním výboru sněmovny (z toho v letech 2002–2006 jako jeho předseda). V letech 1998–2002 byl členem výboru organizačního a místopředsdou výboru pro evropskou integraci, v němž jako řadový člen zasedal v letech 2002–2004.

Aleš Březina

Historie 20. století

Ing Jerry Vila připravil přednášku o historii Československé republiky. Během prezentace

uvidíte historická videa a fotografie. Po přednášce bude následovat diskuze. Přednáška se koná v úterý 20. listopadu 2018 od 19 hodin v restauraci Praha na Masaryktownu (450 Scarborough Golf Club Rd.) Vstupné 7 dolarů, členové MMI 5 dolarů.

PETER STAŠÁK

INFO & TICKETS
Jan 905 812 5503
www.vstupenky.ca
SINGLE TICKET: \$65
TABLE: (10) \$630

10. Novembra o 19.00 hodine v hale kostola sv. Cyrila a Metoda
Show, Dinner & Dance

Cocktails from 6 pm, dinner at 7 pm

5255 Thornwood Dr. Mississauga

NOCTURNES IN THE CITY PRESENTS:

CHRISTMAS JAZZ

Miro Letko & Elizabeth Martin
with Friends

Sunday **NOVEMBER 25**
PRAGUE RESTAURANT (MASARYKTOWN)
450 Scarborough Golf Club Rd., Scarborough **5:00 PM**

TICKETS: \$25.00 at the door info: www.vstupenky.ca or 416 481 72 94

Zemřel Vladimír Laštůvka

V lednu 1977, krátce po zveřejnění dokumentu Charta 77, vysílal Hlas Ameriky zprávu, že v severních Čechách byli zadrženi Aleš Macháček a Vladimír Laštůvka. Později dostal Aleš Macháček tři a půl roku. Vladimíru Laštůvkovi byl trest snižen na dva a půl roku. Tehdy jsem netušil, že se s oběma brzy setkám na Borech. Zatímco s Macháčkem jsem byl na stejném úseku po celou dobu pobytu na Borech, s Laštůvkou jsem strávil kratší čas na zvláštním oddělení neboli *na díře*, takže jsme měli možnost přece jen něco probrat. Vyličil mi, že ho nezatkli v severních Čechách, ale v Praze. I jeho zatčení bylo tehdy kuriózní. Vstoupil do baráku a za ním vběhl nějaký muž a prohlásil, že na ulici porazil starší ženu, aby to objasnil. Objasňoval to dalších třicet měsíců a nejednalo se o starší ženu, ale o Československou socialistickou republiku, kterou neporazil, ale pouze podvrátil. Vystudoval jadernou fyziku na ČVUT, ale v oboru působil pouze do svého zatčení v lednu 1977. Po návratu z kriminálu pracoval manuálně v severních Čechách. V únoru 1990 se stal poslancem ČNR. Opětovně se do parlamentní politiky vrátil ve volbách v roce 1996, kdy byl zvolen do poslanecké sněmovny za ČSSD (volební obvod Severočeský kraj). Mandát obhájil ve volbách v roce 1998 a volbách v roce 2002. Ve sněmovně setrval do voleb v roce 2006. V letech 1996–1998

abe

Whrrr Whrrr

Je název společné výstavy Karen Kraven a Radka Brousila v *Galerii 17/18* na velvyslanectví České republiky v Ottawě (251 Cooper St.). Vernisáž se koná v úterý 6. listopadu 2018 od 18 hodin. Otevřena je od pondělí do čtvrtka od 9 do 14 hodin a potrvá do 1. února 2019.

emb

Návštěva českých poslanců v Torontu

Dne 17. října 2018 jsem měli možnost se setkat s poslanci a členy Zahraničního výboru Poslanecké sněmovny České republiky. Tentokrát jsme se mnoho o nich nedověděli, ale oni se snažili dovědět něco o nás. Pokud se mi podařilo identifikovat jednotlivé členy delegace pak jaou zleva: RNDr. Jan

Zahradník – pedagog, v roce 1989 zakladatel OF, v roce 1992 vstoupil do ODS, ve volbách 2017 byl lidem ODS v jihočeském kraji; Přemysl Malíš (ANO) ve volbách v roce 2017 byl zvolen z devátého místa ve Středočeském kraji, pracoval jako stavbyvedoucí a projektový manažér, během setkání měl několik vtipných připomínek. Tomáš Hanzel (ČSSD) místopředseda poslanecké Sněmovny PČR jako jediný kandidát získal 100 hlasů od 174 hlasujících poslanců; Ondřej Benešík (KDU-ČSL) ve volbách v roce 2017 zastupoval Zlínský kraj; Zuzka Majerová-Zahradníková (ODS) studovala Dějiny umění na Palackého univerzitě. Žila šest let v Britské Kolumbii. Mikuláš Peksa (Piráti) - v průběhu studia se specializoval na využití jaderné magnetické rezonance pro výzkum dynamiky tekutin v porézních materiálech. Žije v Litoměřicích. Kandidoval za Ústecký kraj. Zajímá se mimo jiné o filosofii, historii a mezinárodní politiku. Večer moderovala Jiřina Steinská z MMI.

SOKOL TORONTO CHRISTMAS
At St. Wenceslaus Church - 496 Gladstone Avenue

ST. NICOLAS DANCE
NOV. 17, 2018 from 7:00 p.m. – 1:00 a.m.
Dinner will be available for purchase at 7.00 p.m. Dancing will start at 8.00 p.m.
Bring presents for your loved ones and St. Nicholas will distribute them. St. Nicolas will also draw a door prize. *Music by Miro Letko*
RSVP: Hana Jurasek: (905)838-5269 or hana.jurasek@yahoo.ca

CHRISTMAS SOKOL BAZAAR
NOV. 25, 2018 from 12:00 – 3:00 p.m.
Traditional Czech and Slovak food, Christmas cookies, crafts, books, art. St. Nicholas will bring gifts for the children and a raffle will be held. You may purchase a table to sell your own goods.
For information call Marie Crhak: (416) 286-9046 or mariecrhak@outlook.com
Please visit our website: www.sokolcanada.ca

EUROPEAN UNION Film Festival

NOV 8-22

THE ROYAL | 608 College St.

08
NOV
Thursday

OMNIPRESENT
Bulgaria | 120 min. | 8:30

09
NOV
Friday

A SYRIAN FAMILY
Belgium | 85 min. | 6:00

KAZANTZAKIS
Greece | 120 min. | 8:30

10
NOV
Saturday

LITTLE TITO AND THE ALIENS
Italy | 92 min. | 6:00

RUSTY BOYS
Luxembourg | 107 min. | 8:30

11
NOV
Sunday

WONDERLAND
Finland | 92 min. | 6:00

LIMESTONE COWBOY
Malta | 97 min. | 8:30

12
NOV
Monday

TONIO
The Netherlands | 100 min. | 6:00

THE DAYS THAT CONFUSED
Estonia | 105 min. | 8:30

13
NOV
Tuesday

LIFE BEYOND ME
France | 96 min. | 6:00

TITANIUM WHITE
Poland | 105 min. | 8:30

14
NOV
Wednesday

MASTER AND TATYANA
Lithuania | 84 min. | 6:00

THE EIGHTH COMMISSIONER
Croatia | 139 min. | 8:30

15
NOV
Thursday

THE BRIDE
Spain | 93 min. | 6:00

euffto.com |

Filmový festival EU

Letošní festival, jehož se i letos stal *Satellite* mediálním partnerem, proběhne od 8. do 22. listopadu. Zajímavostí je, že filmy nevybírají filmoví kritici, ale konzuláty a kulturní instituce. Každá země EU představí jeden film. Na rozdíl od Torontského mezinárodního filmového festivalu zde můžeme vidět i filmy malých zemí jako je Kypr, Malta nebo Lucembursko. Ze zemí bývalé Jugoslávie je zde třeba Slovinsko a Chorvatsko, ale chybí filmově silné Srbsko. Festivalu se možná letos naposledy zúčastní Velká Británie. Českou republiku zastupuje film Rudolfa Havlíka z roku 2016 *Pohádky pro Emu*. V hlavních rolích hrají Ondřej Vetchý a Aňa Geislerová. Z databáze ČSFD jsme se dověděli: *Petr Miller pracuje již řadu let pro imigrační úřad v Londýně. Zaběhaný rytmus jeho života jednoho dne přeruší podivný telefonát z Prahy. V nemocnici leží po autonehodě svobodná matka, která ho v případě nouze uvedla jako opatrovníka svého dítěte. Ema je totiž jeho dcera. Petr je naprosto šokován. Musí jít o nějaký omyl. Nemá děti a ani netouží je mít. Přesto nedokáže*

nad situací jen tak mávnout rukou. Co když je Ema opravdu jeho dcera a on je její jediná šance, jak se vyhnout dětskému domovu? Chlapovi, který byl do padesátí let zvyklý žít sám a rozhodně si nechce komplikovat život emocemi, převrátí soužití s osmiletou holčičkou život doslova vzhůru nohama. A navíc je mu v patách nesmlouvavá sociální pracovnice, a tak Petr musí učinit zásadní rozhodnutí: Pokud se chce stát právoplatným rodičem, je nutné najít pro Emu matku! Ve stejné chvíli se seznamuje s Marií, která podobně jako Petr žije pro svou práci a téměř ztratila naději na to, že ji potkají obyčejné radosti života. Marie se rozhodne oběma pomoci. Je třeba nemilosrdně úřednici předložit uvěřitelnou historku. Začíná hra na lásku... Ale jak skončí? I zázraky se občas dějí. (Falcon). Snímek trvá 112 minut a v kině Royal (608 College St., Toronto) jej můžete vidět 18. listopadu od 20:30. Slovensko zastupuje film *Čiara*, který byl oceněn na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech v roce 2017. *Adam Krajňák je otcom rodiny i hlavou kriminálnej skupiny, ktorá pašuje cigarety cez slovensko-ukrajinskú hranicu. V kruhu svojich najbližších zohráva nenahraditeľnú rolu starostlivého dôverníka, ale aj zásadového a nekompromisného vodcu, ktorému ani v rozhodujúcich okamihoch nechýba temperament. Pokojné spolužitie dvoch prelínajúcich sa svetov sa však začne otriasať, keď novovybudovaná hranica Schengenského*

priestoru spôsobí nárast nervozity z nejasnej budúcnosti. A keď jedna z pašeráckych zásielok stroskotá, spustí sa nezastaviteľná lavína udalostí, počas ktorých bude musieť Krajňák spochybniť svoje vlastné hranice, ktoré doteraz odmietal prekročiť. Réžia Petra Bebjaka vnáša do kriminálneho námetu s prvkami thrilleru nákazlivú iskru, ktorá ho na míle vzdáľuje od obvyčajnej žánrovej zábavy, a odhaľuje univerzálny ľudský príbeh zasadený do prostredia, v ktorom sa prelínajú kultúry, zvyky i životy. Film reprezentoval Slovensko v širší nominaci na Oscara v loňském roce. V kině Royal bude 15. listopadu rovněž ve 20:30.

Bulharsko, kterému patřila první polovina roku role předsednictva EU, zahájí festival filmem *Omnipresent*.

Festival bude zakončen 22. listopadu rakouským filmem *Mademoiselle Paradis* o slepé pianistce Marii Theressii Paradise, která váhá mezi normálním životem a životem koncertní hvězdy.

Vstup na FFEU v Torontu je volný, ale někdy se musí čekat v poměrně dlouhé frontě. Pokud ale chcete mít jistotu, že se na film dostanete, můžete si za deset dolarů objednat vstupenku přes euffto.com nebo info@eutorontofilmfest.ca.

Aleš Březina, foto novinky.cz, ciara.sk

Rozhovor s Martinou Kaňákovou, manažerkou projektu *The Czechoslovak Talks*

Projekt Czechoslovak Talks se zaměřuje na sběr a publikaci příběhů o českých krajanech v zahraničí. Jak příběhy vybíráte?

Zaměřujeme se především na příběhy krajanů, kteří odcházeli z Československa za minulého režimu, jedná se zejména o migrační vlnu z konce čtyřicátých let a na konci šedesátých let. V rámci projektu *Czechoslovak Talks* se snažíme vybírat příběhy "obyčejných lidí", kteří prožili zajímavý život a byli aktivní v místní krajaňské komunitě. Některé náměty máme na doporučení krajaňských spolků a sdružení, jiné nám zasílají sami krajané.

Iniciativa založit projekt Czechoslovak Talks vzešla z popudu pana Jaroslava Horkého, českého právníka a zakladatele Nadačního fondu Dotek, který je hlavním financovatelem projektu. Co bylo důvodem?

Pan Horký se již několik let pohybuje v oblasti správy nemovitostí a vzhledem ke svému právníckému vzdělání zastupoval řadu klientů ze zahraničí v restitučním řízení a pomohl získat zpět nemovitosti, které jim byly odebrány za bývalého režimu. Díky tomu měl pan Horký možnost seznámit se s mnoha zajímavými osobnostmi z řad krajanů, žijících ve Spojených státech a Kanadě, za kterými jezdí dodnes. Většina příběhů těchto lidí ovšem nebyla nikdy písemně zpracována a zde vznikla prvotní myšlenka projektu *Czechoslovak Talks*. Na začátku 2017 byly oficiálně spuštěny webové stránky projektu a dnes již máme ve sbíre mnoho inspirativních příběhů.

V letošním roce připravujete v rámci Czechoslovak Talks vydání knihy s názvem "Příběhy našich krajanů", která velmi formou KOMIKSU zpracovává příběhy krajanů. Jak nápad vznikl?

Ke krajaňské tématice vyšla v předchozích letech řada knižních publikací, většinu z nich tvořily biografie významných Čechů a Slováků žijících v zahraničí, menší část pak literatura naučná - příručky popisující významné české a slovenské komunity v zahraničí, především ve Spojených státech. V této záplavě knih, které mnohdy zůstanou bez většího ohlasu veřejnosti, jsme se rozhodli zvolit jiný formát. V dnešní době platí pravidlo: čím méně textu, tím větší zájem čtenářů. Z tohoto důvodu jsme zvolili poměrně atypické zpracování formou komiksu - ten se u čtenářské veřejnosti těší v posledních letech velké oblibě.

Jaké příběhy se v knize objeví a kde sbíráte náměty?

Náměty na příběhy jsme sbírali různě, některé nám byly doporučeny krajaňskými spolky, některé náměty vzešly od scenáristy komiksu, jiné pocházejí z naší sbírky příběhů. Snažili jsme se, aby se v knize objevil alespoň jeden zástupce ze Spojených států, Kanady, Jižní Ameriky a Austrálie. V současné chvíli máme zpracovaných pět příběhů, na dalších dvou pracujeme. Mohu zmínit, že jeden z příběhů tvoří i osobnost pana Milana Kroupy.

Bude kniha vydána pouze v české jazyce nebo bude k dispozici i anglická verze?

Komiks připravujeme jak v české, tak anglické verzi. Rádi bychom, aby kniha sloužila i jako edukativní příručka pro studenty středních škol jak u nás, tak v zahraničí. Plánujeme taktéž část výtisků věnovat českým školám působícím v Kanadě. **Lze nějakým způsobem podpořit aktivity projektu Czechoslovak Talks případně se podílet na vydání komiksové knihy?**

Projekt Czechoslovak Talks je současně financován pouze ze zdrojů Nadačního fondu Dotek. Vzhledem k vysokým nákladům na zpracování komiksové knihy, velmi oceníme případný zájem o finanční podporu našich aktivit. Na webových stránkách projektu: www.czechoslovaktalks.com je možné případně dohledat odkaz DONATION a skrze něj zaslat finanční dar.

Samozřejmě oceníme případné další náměty na zpracování příběhů o českých krajanech, který rádi zveřejníme na našich stránkách.

Pokud mám nějaký námět na příběh, který by se mohl objevit na Vašich stránkách projektu, jak to udělat?

Postačí zaslat text o délce alespoň jeden a půl strany na e-mailovou adresu:

m.kanakova@czechoslovaktalks.com a přidat 2 - 3 portrétové fotografie.

THE CZECHOSLOVAK TALKS

www.czechoslovaktalks.com

e-mail: info@czechoslovaktalks.com

Nadační fond Dotek, Pobřežní 6/58, 186 00 Praha 8 – Karlín. ČR

MK

Časoplet

Opera studia Praha uvádí v online přenosu hudební průřez českou historií ve světové premiéře nového díla Lukáše Sommera: Časoplet. Představení vzpomíná české báje a pověsti, setkáváme se s Karlem IV., Mistrem Janem Husem, nahlédneme též na dvůr císaře Rudolfa II. a v neposlední řadě nás osloví osud T. G. Masaryka. České země

mají co vyprávět, a nejen z pohledu učebnic historie, ale i z toho, co vše světu přinesly. Pojd'te se tedy společně s námi zaposlouchat do příběhů naší vlasti za doprovodu hudby, která Vás nejen nadchne, ale též zcela pohltí.

Představení vzniklo ke stému výročí založení republiky pod záštitou Nadace Dagmar a Václava Havlových Vize 97 a odehrává se v nádherných prostorách Pražské křižovatky.

Nabízíme Vám zakoupení kódu, který Vám umožní dílo sledovat online nebo pustit ze záznamu. Cena dohodou vychází ze základu cca 100 Kč/předpokládané množství osob, které přenos shlédnou. Pro objednávky pište na info@operastudio.cz, nebo +420603994505

Making and Re-Making Europe: The Czech and Slovak Contribution

In honour of the celebration in 2018 of the founding of Czechoslovakia and remembering fifty years since the Warsaw Pact invasion in 1968, the Centre for European, Russian and Eurasian Studies (CERES) at the Munk School of Global Affairs and Public Policy will hold a two-day conference to mark these important anniversaries and give visibility to the contribution of Czechs and Slovaks in Europe and North America. The conference combines academic panels, films and a graduate student conference.

November 7 - 5:30 PM Evening Cultural Event

Location: The Vivian and David Campbell Conference Facility, 1 Devonshire Place

Havel and Underground Culture. Michael Kilburn, Endicott College, Beverly, Massachusetts. Paul Wilson, Writer and Translator.

Michael Žantovský, Václav Havel Library, Prague, Czechia. Dramatic Readings from Tom Stoppard's „Rock and Roll“ and Vaclav Havel's „Protest“

„For Your Freedom and Ours“ Exhibit Opening and Reception In cooperation with the Institute for the Study of Totalitarian Regimes in Prague and the Consulate General of the Czech Republic in Toronto, we are pleased to present a photographic exhibit depicting protests against the occupation of Czechoslovakia in 1968 within the struggle for freedom in the Communist states of Europe.

Introductory remarks by Ivan Počuch, Consul General of the Czech Republic in Toronto.

November 8 - 9:00 AM

Opening Remarks: Randall Hansen, Interim Director, Munk School of Global Affairs and Public Policy, H.E. Pavel Hrnčíř, Ambassador of the Czech Republic to Canada.

H.E. Andrej Droba, Ambassador of Slovakia to Canada.

9:15 — 11:00 Panel One:

The Founding of Czechoslovakia:

Was this a Harbinger of the Shaping of Twenty First Century Europe?

- Hugh Agnew, The George Washington University, Washington, DC.
- Jiří Příbáš — Cardiff University, Cardiff, United Kingdom.
- Daniel Pratt, McGill University, Montreal.

11:00 — 12:30 Panel Two:

The Interwar Years: Moving Away Multiculturalism?

- Nadya Nedelsky, Macalester College, St Paul, Minnesota.
- Melissa Feinberg, Rutgers, New Brunswick, New Jersey.
- James Felak, University of Washington, Seattle, Washington.

Lunch 12:30 — 1:30

1:30-3:15 Panel Three:

The Legacy of Communism: Is it too Early to Assess?

- Muriel Blaive, Eurias Senior Fellow, Institut fur die Wissenschaften vom Menschen, Vienna, Austria.
- James Krapfl, McGill University, Montreal, Quebec.
- Barbara J. Falk, Royal Military College, Kingston, Ontario.
- Libor Židek, Masaryk University, Brno, Czech Republic.

3:15 — 3:30 Coffee Break

3:30 — 17:00 Panel Four:

Czechs and Slovaks as a Diaspora — Their Impact on the Evolution of Czechoslovakia and/or the Countries Which They Adopted

- Jan Raska —Canadian Museum of Immigration at Pier 21, Halifax, Nova Scotia.
- Veronika Ambros, University of Toronto, Toronto.
- Xavier Galmiche, Sorbonne University, Paris, France.
- Marketa Goetz-Stankiewicz, University of British Columbia, Vancouver.

17:00 — 19:00 Reception

19:00 — Film Screening. FILM TBA

November 9 — Student Conference and Roundtable on the Post-Communist Experience Morning:

Panel 1: Consolidation of States and Ideology

Panelists are asked to explore the factors that led to the emergence of Austro-Hungarian successor states, and the issues of transition faced by these newly formed states, as well as to the movements that promoted independence during World War I. Additionally, panelists will discuss how the success or failure of these states related to the larger European political scene in the inter-war period, particularly regarding the merits and failings of democracy in Central and Eastern Europe, as well as the emergence and impact of fascist and communist ideologies.

Panel 2: The Evolution of the Nation-State in „Wilsonian“ Central Europe

Panelists will discuss the impact of World War II and Nazi occupation and hegemony in Central Europe, and how the war altered Central European nationalism domestically and internationally into the post-war period.

Afternoon:

Panel 3: Understanding Socialism and its Legacies

In regard to the failed revolts against socialist regimes in Hungary in 1956, Czechoslovakia in 1968, and Poland in 1956, 1968, and 1970, Milan Kundera wrote that each of these regimes „could not have defended itself for more than three hours if it had not been backed by Russia.“ (Milan Kundera, „The Tragedy of Central Europe,“ The New York Review of Books vol. 31 no. 7 (April 1984).) Panelists are asked to debate whether socialism truly could have been reformed in Central Europe had the Warsaw Pact and the Soviet Union not intervened? How does this recent socialist past affect contemporary Central European politics?

Panel 4: Central European Communities Abroad

Panelists will outline how Central and Eastern Central European immigrants and diasporas have influenced North America and North American culture, and how the new environment and reasons for emigrating, in turn, influenced their cultures. The event would conclude with a conversation with a select group of our panelists on Central Europe since 1968 with an emphasis on events that happened after 1989.

If you are attending a Munk School event and require accommodation(s), please email the event contact listed above to make appropriate arrangements. If you have any questions please get in touch with our office at munkschool@utoronto.ca or 416-946-8900.

Contact: Robert Austin (robertaustin@utoronto.ca) 416-946-8942

Main Sponsor Centre for European, Russian, and Eurasian Studies

(<https://munkschool.utorontocaiceres/>)

EUROPEAN UNION Film Festival

NOV 8-22

THE ROYAL | 608 College St.

15 NOV Thursday

THE LINE
Slovakia | 113 min. | 8:30

16 NOV Friday

SUNRISE IN KIMMERIA
Cyprus | 100 min. | 6:00

THE WHISKY BANDIT
Hungary | 126 min. | 8:30

17 NOV Saturday

MOTHER KNOWS BEST
Portugal | 88 min. | 6:00

WELCOME TO GERMANY
Germany | 114 min. | 8:30

18 NOV Sunday

THE DRUMMER AND THE KEEPER
Ireland | 94 min. | 6:00

FAIRYTALES FOR EMA
Czech Republic | 112 min. | 8:30

19 NOV Monday

WALK WITH ME
Denmark | 105 min. | 6:00

SLOVENIA, AUSTRALIA AND TOMORROW THE WOR
Slovenia | 116 min. | 8:30

20 NOV Tuesday

OCTAV
Romania | 100 min. | 6:00

THE CHRONICLES OF MELANIE
Latvia | 120 min. | 8:30

21 NOV Wednesday

I AM NOT A WITCH
United Kingdom | 92 min. | 6:00

A SERIOUS GAME
Sweden | 115 min. | 8:30

22 NOV Thursday

MADEMOISELLE PARADIS
Austria | 97 min. | 6:00

euffto.com |

Fenomenální František Křižík

Jestliže Amerika měla svého slavného vynálezce Thomase Alvu Edisona, pak náš národ měl neméně slavného Františka Křižíka. Oba muži se kupodivu v mnoha věcech shodovali, navíc byli narozeni ve stejném roce 1847. Oba pocházeli z velmi chudých poměrů, oba měli otce ševcem, začínali u dráhy a telegrafu, zabývali se světlem a jeho využitím. Většinou vůbec nebyli původci vynálezů, ale pilí, znalostmi a vytrvalostí dováděli již existující vynálezy k naprosté dokonalosti. Ať to byla u Edisona žárovka, která teprve po jeho zásahu začala svítit mnohem lépe a déle anebo Křižíkova oblouková lampa. Lampě předcházelo komplexní rozebrání již existující obloukovky ruského vynálezce Jabločkova a následná úprava, kterou se teprve docílilo plného využití s klidným světlem, možnosti vypínání i zapínání lampy kdykoli a její svícení plných 12 hodin. Jabločkova lampa svítila necelou hodinu a kvalitu světla měla velmi špatnou.

Co u nich bylo různé, bylo vzdělání – Křižík absolvoval dlouhé a nelehké středoškolské vzdělání prakticky zcela bez finančních prostředků, neměl ani na povinný poplatek pro maturitní zkoušku a pak vystudoval vysokoškolskou techniku. K středoškolskému studiu v Praze šel z Klatov, doprovázený matkou a šli čtyři dny, pěšky! Edisonovi se vzdělání nedostávalo, měl pouze několik roků jakéhosi základu v jistém technickém institutu a lze ho považovat za samouka. Ani jeden z nich neměl žádné elektrotechnické vzdělání. Také jejich působení v konkrétním prostředí bylo rozdílné. Křižík dlouho nenacházel žádnou podporu v rakouskouherské monarchii, naopak Edison hned od počátku patřil mezi ty, kteří byli v Americe plně podporováni. Používali velmi shodné metody práce a sice na prvním místě empirii, pak teprve teorii. Oba byli tvrdí zastánci střídavého proudu a v proudu stejnosměrném jim postupně vznikli konkurenti – u Edisona Nikola Tesla, u Křižíka Emil Kolben. Byli pilní, pracovití, měli dokonalý technický odhad se značnou dávkou jasnozřivosti, nebáli se tvrdé práce. Edison dokonce prohlašoval: „Spát čtyři hodiny denně je povinnost, pět je pohodlí a šest zahálka.“

Byli skromní a vydělané peníze opakovaně vkládali do dalšího výzkumu a vývoje. Nevím a nedohledala jsem nikde, zda se ti dva někdy osobně setkali, ale vyloučit to nelze, každopádně jeden o druhém dobře věděl. Když začal být Křižík označován jako „Český Edison“, nelíbilo se mu to, v jeho memoárech lze najít toto hodnocení: „Edison měl za sebou peníze, laboratoře, pomůcky a pomocníky. Já byl úředníček s 1200 zlatými ročně a v tom čase jsem sám konstruoval obloukovou lampu.“ Jinde napsal „Vůdčí pohnutkou mojí práce byla snaha vyrovnat se druhým a dokázat, že co dovedou v cizině, dovedeme i my, Češi.“

Jeho vynálezy v oblasti zavádění a využívání elektřiny byly dokonalé, prvním bylo dálkové řízení návštěvidlo z doby, kdy byl zaměstnán u dráhy. V roce 1881 dosáhl nejvyššího ocenění v Paříži na prvním mezinárodním elektrotechnickém kongresu se svou obloukovou lampou. O její konstrukci

a funkční vylepšení se pokoušeli mnozí, například Davy, Petrov, Faulcalt, Debrun, Jabločkov. Ve stejném roce získal ocenění i Edison za žárovku a tento vynález pomalu, ale jistě začal vytlačovat slávu obloukové lampy.

V témže roce se dočkali obloukové lampy i Pražané u příležitosti návštěvy Prahy korunním princem Rudolfem. Původně měl Křižík nasvítit Hradčany a významné okolní budovy, nakonec ale došlo ke změně a osvěcena byla ulice Hybernská od budovy dnešního Masarykova nádraží až k Prašné bráně. Už před pražským nasvícením proběhla podobná akce ve Vídni a Křižík se stával vysoce uznávaným

Historická lokomotiva Elinka

odborníkem v celé Evropě. Rozhodl se pro podnikání ve svém oboru – prodal velmi výhodně patentová práva na obloukovou lampu mezinárodní společnosti *The Pilsen–Joel and General Electric Light Company* – přičemž právo na domácí výrobu si ponechal. Získaných, neuvěřitelných 300 tisíc zlatých, investoval do své prosperující elektrotechnické továrny v Praze Karlíně. Do doby, než mohl zavést pražskou výrobu, pracoval v malé výrobě v Plzni, dokonce tam začínal jen v elektrotechnické dílně. Už v Plzni se však našel podnikatel Ludvík Piette, který dobře vytyčil, co vše Křižík dokáže a začal ho finančně podporovat. V plzeňské Pietteho továrně na hedvábné barevné papíry pro umělé květiny vlastně vznikala postupně vývoj dokonalé obloukové lampy. Ale vraťme se do Karlína, kde se Křižíkovi opravdu otevřely nové perspektivy. Výrobu tady zahájil 1884 v tzv. Staré Daňkovce, v dnešní Pernerově ulici s 10 zaměstnanci – závod se systematicky rozrůstal o nové prostory a v roce 1894 měl už 200 zaměstnanců. V tomto roce poničil karlínskou továrnu požár, ale podařilo se ji po roce znovu obnovit, především díky obětavosti a úsilí zaměstnanců. Po třicetiletém provozu karlínské továrny si mohl Křižík na své konto napsat: vybudování 112 městských elektráren, nasvícení 55 měst a obcí, 156 ústavů a veřejných budov, 40 zámků a velkostatků, 31 pivovarů, 54 hutí a dolů, 24 chemických provozů, 67 strojůren.

A znovu se zamysleme nad tím, že mezi Křižíkem a americkým Edisonem nepanovaly asi nikterak přátelské vztahy. Svědčí o tom i jejich soupeření o nasvícení Národního divadla po požáru. Křižík osvětlil Prozatímní divadlo a stejně i staveniště a samozřejmě, že si dělal naděje, že mu bude svěřeno i nasvícení divadla definitivního. Soupeřem v ofertním řízení byla německá firma zastupující Edisona. Celé řízení bylo vedeno nereseriozně a Křižík se svého snu nakonec vzdal. Nasvícení Edisonovou firmou velmi brzy vykazoval nemalé poruchy, takže Křižík vše opravil a jeho závod převzal do užívání i celkovou údržbu. Zároveň mu už nikdo nebránil v nasvícení Žofína, což dokonale provedl v roce 1886.

Pro Křižíka byl nesmírně významným a úspěšným rok 1891, kdy se v Praze konala Zemská jubilejní výstava – tuto výstavu celou nasvítit a navíc v rámci areálu výstavy instaloval romantickou světelnou fontánu, která se stala okamžitě pražskou senzací a místem pro dostaveníčka nejvýznamnějších podnikatelů a dalších kulturních a společenských osobností. Sestavy obloukových lamp umístil pod prosklené dno bazénu a před ně instaloval barevné filtry. Přestože světelné fontány tehdy již nebyly technickou novinkou, účinek v českém prostředí byl zcela mimořádný. Lidé cestovali z neuvěřitelných dálek, jen, aby si mohli prožít večer u fontány.

Do časového rámce výstavy patří i další neméně důležitý vynález a tím byla elektrická tramvaj na Letné z Ovinecké ulice do dnešní Stromovky, tehdejšího místa výstavy. Zkušenosti z provozu tramvajové dopravy vedly Křižíka k dalším aktivitám v této oblasti a je třeba zdůraznit, že to byl právě Křižík, který následný rozvoj tramvajové dopravy technicky zajistil. V roce 1895 nasvítit Václavské náměstí, jedno z nejdůležitějších míst města. Od soumraku do 23 hodiny tady svítilo nepřetržitě 40 obloukových lamp – v noci 10. Lampy byly na náměstí až do roku 1927. Měly odvážně řešenou konstrukci, která důsledně používala pro svůj kryt krásné české sklo.

Křižík se nespokojil jen se zavedením elektrické tramvaje, ale začal s elektrifikací i na železnici. Po vybudování elektrárny v Táboře v roce 1902 zajistil elektrickou železniční dopravu mezi městy Tábor a Bechyně, což byla první elektrifikovaná železnice v Rakousku-Uhersku a toto dílo je aktivní stále. V této době asi vznikla i láska ke zdejšímu jihočeskému kraji, která Křižíka už nikdy neopustila – nechal si v Bechyni dokonce postavit velmi zajímavou rodinnou vilu, osazenou do čtvrti funkcionalistických rodinných vilek, sloužících jeho zaměstnancům. Dnes vilu používá jeho pravnučka, která se sem vrátila z Kanady a dojemně působí, že v zahradě vily vlaje kanadská vlajka – viděla jsem to na vlastní oči!

Křižíkovy celoživotní aktivity lze stručně shrnout do tří oblastí: vynálezectví s pevnou myšlenkou, že Češi jsou stejně dobří jako vynálezci v cizině, jeho působení propagační a osvětové a konečně veřejný život. Bylo mu uděleno mnoho cen a poct, nejvíce si však cenil čestného doktorátu, který obdržel od pražské techniky za zásluhy a rozvoj elektrotechnického průmyslu, který z nízké domácí úrovně posunul na úroveň světovou. Byl právem pyšný na svoje vlastenectví. Nezapomenutelným byl jeho odvážný rozhlasový projev na Štědrý den roku 1937, který pronesl jako vánoční poselství všem lidem dobré vůle a ve kterém se obrátil mimo jiné na Alberta Einsteina s výzvou, aby věda pomáhala dobru. Byla to Křižíkova vlastenecká reakce na blížící se 2. světovou válku.

Zajímavé bylo i to, že ho ani po smrti komunistický režim nikdy neumístil na žádnou černou listinu a že také nikdy nebyl vymazán z žádné školní učebnice. Kdesi jsem se dočetla, že se toto prý mohlo stát tím, že komunisté vždy kopírovali vše od Sovětského svazu a tam jejich největší bolševik Lenin považoval elektrifikaci za úkol číslo jedna. Takže možná díky tomu mohl mít Křižík svůj posmrtný život klidný a důstojný. Jsem ráda, že se na Františka Křižíka stále s obdivem vzpomíná – dokonce když se budovala pražská trasa metra B, byla jedna stanice v Karlíně pojmenována jeho jménem a navíc je tato stanice vyzdobena dokonalou replikou obloukové lampy. František Křižík zemřel 22. 1. 1941. Pro zástupy těch, kteří se s ním přišli na vyšehradský Slavín rozloučit, to představovalo i tichou manifestaci v těžkých poměrech Protektorátu.

Jana Fafejtová – Praha

Chtěli byste sledovat a ovládat televizní vysílání z pohodlí vaší pohovky?

Kábllovka

Your Connection To Home **onlineTV1.com** The future of IPTV www.onlineTV1.com

Za jednu cenu \$28.99 na měsíc máte dvě služby – Kablovka.com i OnlineTV1.com

Česká a Slovenská televize ... jednoduše a bez počítače! ☎ 1-970-300-2044

Ot'uknutá Etiopie

6. pokračování - dokončení

Simien Mountains National park je již od roku 1978 pod ochranou Unesca jako *Místo světového dědictví* a patří prý k nejkrásnějším horským pásmům Afriky. Dramatická krajina, masivní náhorní plošina rozpolcená průrvami, drsné rokle, rozštěpené skalní stěny a útesy, k nebi tyčící se špendlíkově ostré *rampouchy* (pinnacles). Vrcholy mnohých hor přesahují přes 4000 metrů, nejvyšší horou je *Ras Dashen* 4543 metrů vysoká, kterou jsme cestou dobře viděli. Velká většina tohoto parku z jeho 412 čtverečními kilometry plochy leží ve výšce přes 3200 metrů. Area je domovem mj. i dželadských paviánů, etiopských horských koz a etiopských vlků. Lákadlem do parku je i velmi populární horská turistika, kdy turisté sledují většinou staletí staré stezky, spojnice mezi vesnicemi a pastvinami. Horští průvodci, nosiči i kuchaři jsou vždy připraveni. Dva dny, čtyři dny, dva týdny, nebo jen denní výšlap, vše záleží na přání výletníků. V ubytovně jsem se spřátelila s mladšími manžely ze Švýcarska, měly už zamluvený jednodenní výlet, včetně průvodce a SUV. To bylo přesně to, co jsem chtěla i já a tak jsem se k nim přidala. Potěšilo to i průvodce, který byl rád, že má o jednu osobu navíc. K bráně parku a potom ještě o kus dál to trvalo asi tři hodiny. Vyprahlá hornatá krajina, plno prachu, jeli jsme přes vesničky i malá městečka, kde silnice je dějištěm života zdejších obyvatel. Lidé, oslící s nákladem, autobusy, minibusy i řuk- řuks byly všude, často bylo na silnici obtížné i projet. Cesta probíhala podle scénáře – vyhýbat se, troubit, nikoho neporazit. Řidič jel dobře, opatrně, vyhýbal se výmolům, ale v jednom okamžiku málem srazil člověka. Brzdy zaskučely, ale dotyčnému se naštěstí nic nestalo. Choval se na silnici velmi zmateně a pod kola mu přímo spadl. Řidičovy dobré reflexy jsme vysoce ocenili. V posledním městečku před vstupem do parku *Debark*, které je centrem pro turistické výpravy, jsme se museli zaregistrovat, že do parku vstupujeme, šli jsme osobně i s našimi pasy. Průvodce zaplatil vstupné, vše vyřízeno, hurá a teď už jen dál! Přibrali jsme sebou bodyguarda, pořádný kus chlapa s nádhernou puškou, zdejší pravidlo, kdyby náhodou se něco stalo... Na moji otázku, co by se mohlo stát, jsem jasnou odpověď nedostala, zřejmě akce v rámci *Pomoc Etiopii*. Samozřejmě, že na konci výletu jsme mu za *hlídání* a naše bezpečí penězi přispěli. Pohybovali jsme se ve výšce 3000 metrů nad mořem, trochu jsem to cítila, hlavně při šlapání nahoru hlava pobolívala, ale nebylo to nic oproti Tibetu a Nepálu v pětitisícových výškách. Anna a Daniel šli s průvodcem trochu jinou cestou po horských hřebenech, já stále šetřila svoji kyčel a tak se strážcem přede mnou jsme si vyšlápli rovnou za opicemi. Párkrát jsem se zastavila, ne kvůli dechu, ale kvůli jedinečnému výhledu a pohledu. Když jsem stála nad jednou z těchto roklí, jako kdybych stála nad Grand Canyonem, co se rozlohy týče, ale drsnost přírody a větrem ošlehané stromy, namodralý ozón, tato podívaná mi vzala dech! Seděla jsem na trávě s mým bodyguardem vedle mne, nechal mne mlčet a koukal se se mnou. Asi za hodinu jsme přišli na velký palouk, kde bylo nespočetné množství dželadských opic. A tak přeci jsem se dočkala! Jeden z důvodů, proč jsem se do Etiopie vydala, že jsem chtěla právě tyto opice v přírodě vidět. Říká se jim někdy též *bleeding heart* (*krvácející srdce*) pro jejich červený trojúhelník pod bradou. Je to druh opic z dávných dob, které žijí již jenom v etiopských výšinách, ale převážně zde, v Simienských horách. Tvoří velká, až tisícová stáda, jsou vegetariáni, tráva moc výživy nemá, a tak proto celý den hrabou a hrabou. Jsou trochu vybíravé, když travička není dost čerstvá, nechají ji ležet

a jdou za lepší. Spí na hraně útesů a ráno se přestěhují zpátky na vhodnou pastvinu. Jsou nejvíce vyspělými savci z řádu primátů, představující vrchol vývoje živočichů, do něhož člověk zařadil i sám sebe. (Wiki). Jsou velmi družné, společenské a pozorovatelů si nevšímají, pokud nejsou hluční. Hluk nemají rády, ten jim vadí, i když samy neustále vriskají, jejich způsob komunikace. Jak bylo vidno, že dostaly návštěvu jim vůbec nevadilo, chovaly se i nadále stále přirozeně. Malé, velcí – samci, menší – samice, matky často s mláďaty na zádech, hravé, ale hlavně se staraly o jídlo, hrabaly a hrabaly. Samci jsou zřejmě neustále sexuchtiví, a tak často si opakovaně naskakovali na samice. Hlavu jsem sice otočila, ale často nebylo kam, zkrátka to je život! Tyhle opice nejsou vůči člověku agresivní a stále si jen hledí svého. Bylo to úžasné je takhle zblízka pozorovat. Šla jsem skoro až k nim, s mým strážcem tedy v závěsu, co kdyby(!) a s opicemi mě pak i vyfotil. Zanedlouho přišla Anna s Danielem a tak bylo více fotek i posezení na trávě. Do našeho ticha se však vloudily hlasy ze zdola z údolí, které se přibližovaly a opice je také zaslechly. Zprvu sice nic, ale jakmile se první majitelé hlasů objevili na palouku, opice to vzaly úprkem na další velký palouk. Dívali jsme se za nimi, jak uhání, jako velká armáda někam do bezpečí. Na chvíli zmizely, ale pak se objevily na protějším svahu. Náš řidič a průvodce se ihned chopili akce, *hurá za opicemi!*, a i my jsme se přesunuli o kus dál. Byl čas k obědu, sendvič s vejcem přišel k chuti i studená láhev vody, seděli jsme ve stínu pod jediným stromem v okolí a opice kolem nás. Ty zase jen hrabaly a hrabaly... Takhle jsme tu seděli asi hodinu, sledovali, co se děje kolem nás a povídali si. Samozřejmě, že tiše. Nezapomenutelný, jedinečný zážitek! Jestli tamti návštěvníci si poseděli s opicemi nevím, ale poučení pro ně – příště tiše!

Zpátky jsme jeli stejnou cestou, v *Debarku* po malém občerstvení a ohlášení na úřadě o bezpečném návratu, jsme nasedli do jiného auta s jiným řidičem a náš průvodce se s námi rozloučil, čekala na něho skupina Poláků. Tak jak jsme ocenili prvního řidiče za bezpečnou a opatrnou jízdu, tak tento náš druhý jel velmi agresivně, často jen na centimetry vzdálen od lidí. Bohužel, jednu zatáčku však nevybral, najel pravou stranou auta do osla s nákladem, strana auta silně poškozená, zraněný oslík na vozovce skučel, řidič nezastavil, jel zběsile dál a za námi rozhořčené hlasy a zvednuté pěsti majitele osla a nákladu i poblíž stojících, dokonce i několik kamenů dopadlo na naše auto. Byli jsme v rozčarování z celé této scénky a Daniel okamžitě řekl řidiči, aby zpomalil, nebo že ho nahlásíme. Na chvíli to zabralo, ale potom zase přidal. Byla jsem ráda, když jsme se bez dalších nehod vrátili zpátky, ale dveře auta se otevřít nedaly, takže jsem byla nucena vylézat přes přední sedadlo.

Poslední den ve městě jsem se šla podívat na jeden z nejkrásnějších kostelů Etiopie. Asi dvacet minut pěšky do kopečka v pořádném horku a pod žárem slunce, byla jsem jen jedna z mála pěších žen, kdo neměl nad hlavou v tento den rozevřený slunečník anebo čepici. Pořádně jsem se zapotila. Stíny stromů v zahradě kostela však tlumily sluneční žár a kostelní ticho se protáhlo i na venkovní prostory. Kostel *Debre Berhan Selassie* je příjemně působivý jak zvenku, tak i vevnitř. Jednoduchá stavba, postaven do kulata, kamenné stěny, obloukovitě klenuté dveře a dvojvrstvá střecha okamžitě upoutá oko návštěvníka. Vnitřek svatyně je to, co dělá tento kostel vyhlášeným. Strop je pokryt nádhernými freskami 135 andělíčků s křídly, prezentující přítomnost Boha, na stěně malbou zobrazené utrpení pekla a další jiná vyobrazení z biblického života. Podle lokálních se malby připisují do 17. stol. malíři *Haile Meskel*. Trochu tu něco ale nehraje, neboť kostel byl

postaven v roce 1690 císařem *Iyasu I*, později ho zničil blesk a opraven byl až v pozdním 18. Století. Povídá se, že když se objevili súdánsťi dervišové v roce 1880 před jeho bránou a chtěli ho vyrabovat a zplundrovat, vyrojily se obrovské roje vos zespod krovu kostela a Sudáncům nic jiného pak nezbylo, než se s poštípanými a opuchlými obličejí rychle otočit a uhánět pryč. Proto asi kostel vydržel celé ty roky v původním stavu, jak je teď. Měla jsem tu menší problém, když jsem šla dovnitř, tak jsem se jednak zapomněla zout a potom jsem šla hlavním vchodem, který je určen jen pro muže. Óh, nó, velký prohřešek!! Omluvila jsem se duchovnímu muži a zula se. Chvilí jsem se ještě těšila malbami mistra, ale kostelík se zaplňoval a ztrácel onen ezoterický nádech,

Kostel Debre Berhan Selassie

byl čas jít. U prvního krámku jsem koupila balíček sušenek a s povolením otce jsem je dala třem malým děvčátkům s mašlemi ve vlasech, které po mně už cestou nahoru hodně pokukovaly. Byly spokojeny a jejich bílé zuby plně na mne svítily. Zastávka na *CocaColu* v lokálním baru, takovou pestrost a rozmanitost slunečníků kolemjdoucích žen jsem nikdy nikde ještě neviděla. Kousek dál mě upoutala vstupní brána do atraktivního paláce, *Ras Gimbe*, ze 17. stol., někdo říká z 18. stol., který má zajímavou historii. Sloužil jako soukromá residence císaře Haile Sellasie, i jako residence italských generálů a naposledy jako mučirna za vlády Dergů. Teď je z něho uděláno museum s nastíněnou historií města. Navečer jsem poseděla s Annou a Danielem, probírali akce dne a habešským jsme spláchli denní prach. Domlouvali jsme se, že v létě při jejich návštěvě Kanady se na pár dní zastaví i u mne v Niagaře. Slíbili a v červenci jsme se doopravdy tady u mne sešli. Moc fajn človíčkové. Další naše setkání se má uskutečnit na třetím kontinentě na podzim v Čechách.

Před odletem zpátky do Hong Kongu jsem ještě strávila jeden den v Addis, ubytovaná ve stejném hotelu jako předtím. Potřebovala jsem ještě koupit pravou etiopskou kávu a hlavně ale sehnat černé tričko pro syna. Času moc nebylo, měla jsem namířeno do Hiltonu, jako poslední spása, kde snad trička najdu. Z hotelu mi zavolali taxi, ale když jsem řekla taxikáři, kam chci, tak hned řekl: “NO, no“, že tam je to moc drahé, že mi vezme jinam, mluvil slušnou angličtinou. Tak jsem tedy nákup nechala na něm. Zavezl mě do jedné z postranních uliček, kde bylo spousta stánků a obchůdků se vším možným, rychlostí blesku jich několik proběhl, pak na mě mával, abych přišla a prodavačka mi hned snášela černá trička velikosti L. Nakonec jsem si dvě vybrala, obě jsme byly spokojeny, ale to už na mne opět zase mával od jiného stánku, že tam mají koření *berbere*, vše vyjednal, já jen platila. Potom jsme jeli k *Tomoca coffee*, já řekla jen kolik balíčků kávy, on objednal, nechal zabalit, já zírala a platila. Byla jsem ale ráda, vše probíhalo v tryskové rychlosti, jak ta jízda, tak to nakupování, za necelou hodinu jsem byla zpátky v hotelu s nákupem a spokojena. Poděkovala jsem mu, za jeho rady a porady i pomoc, byl spokojen. Zůstala jsem ale úplně bez peněz, peněženka prázdná, situaci, kterou nemám ráda a tak druhý den ráno hned po snídani, (letěla jsem zpátky až večer), jsem se vydala do banky. V první bance ATM byl mimo provoz, stejně tak ve druhé, koukala jsem se po třetí. Až ve vedlejší ulici mezi stánky a hroznou dlažbou jsem banku našla a peníze si z ATM vybrala. Nastal čas loučení a ještě naposledy jsem si chtěla nechat připravit kávu a v klidu si posedět. Kavárnička byla hned vedle banky, podařilo se, káva chutná, tři kalíšky...Hrozně ráda bych si chtěla tenhle malý kafáček se znakem Etiopie přivést domů na památku a tak jsem se zeptala slečny, zdali by mi ho neprodala. Nabídla jsem cenu podstatně vyšší, než za co se prodávají na trhu (ano, zaváhala jsem, proč jsem si ho tam nekoupila???). Kalíšek prodat nechtěla, manažér nebral telefon, nadějně to nevypadalo. Dle zdejšího zvyku, tak i u vedlejší banky stáli tři strážníci, jedna z nich byla žena, jmenovala se Aia. Slyšela moji konversaci s dívkou ohledně šálku, přispěchala mi na pomoc, ale dívka byla neblomná. Začaly jsme trochu povídat, příjemně zvědavá strážkyně bezpečnosti chtěla vědět kde žiji, co dělám, atd. Ptala se i na počasí, já začala o mrazivých zimách, o sněhu a v tu chvíli zbystřili pozornost i její dva kolegové a přidali se do chumlu. Vytáhla jsem mobil, našla pár zimních fotek a ukázala jim je. Ti z toho byli vedle, nikdy v životě neviděli sníh! Nemohli se vynadívát a další otázky následovaly. Když prohlížení skončilo, Aia na chvíli odběhla, pak přišla zpátky a ukazovala, abych šla s ní. Přivedla mi k jednomu stánku, kde starší žena prodávala právě tyto kalíšky na kávu, hurá!, ale háček byl v tom, že nechtěla prodat

Hrabající dželádské opice

jeden, ale celou krabici, kde jich bylo dvanáct! Co s nimi budu dělat?, mi blesklo hlavou. Co se ale dalo dělat? Kafáček bych ráda měla a tak jsem je všechny koupila, budou pro návštěvy! Nechtěla jsem zklamat jak Aiu, tak i ženu ve stánku, v přepočtu stály jen asi šest dolarů, ale je to krabice do baťohu, hmmm ... Takže díky mým zimním fotkám, mám etiopské originální kalíšky na kávu a velmi příjemnou vzpomínku k tomu.

6. září 2018 – Etiopie znovu po dvaceti letech otevírá velvyslanectví v Eritrea;

11. září 2018 – znovuzřízení diplomatických vztahů mezi Eritrea, Djibouti, Etiopia a Somálie značí konec regionálnímu konfliktu v *Horn of Africa* (Rohu Afriky);

17. září 2018 – etnické nepokoje, protesty v Addis, 23 mrtvých; Jednou čas někde strávený se nedá vymazat z mysli ani z duše a tak jakákoliv zpráva o některé z mých navštívených lokalit vždycky vzbudí moji pozornost a buď potěší, anebo často i zarmoutí. Před očima se mi začne mihat plejáda zážitků, setkání s lidmi, ale hlavně ony pocity, které jsem si odnesla. Cítím i stesk po tom, co jsem zanechala za sebou, hlavně ale po lidech, které jsem

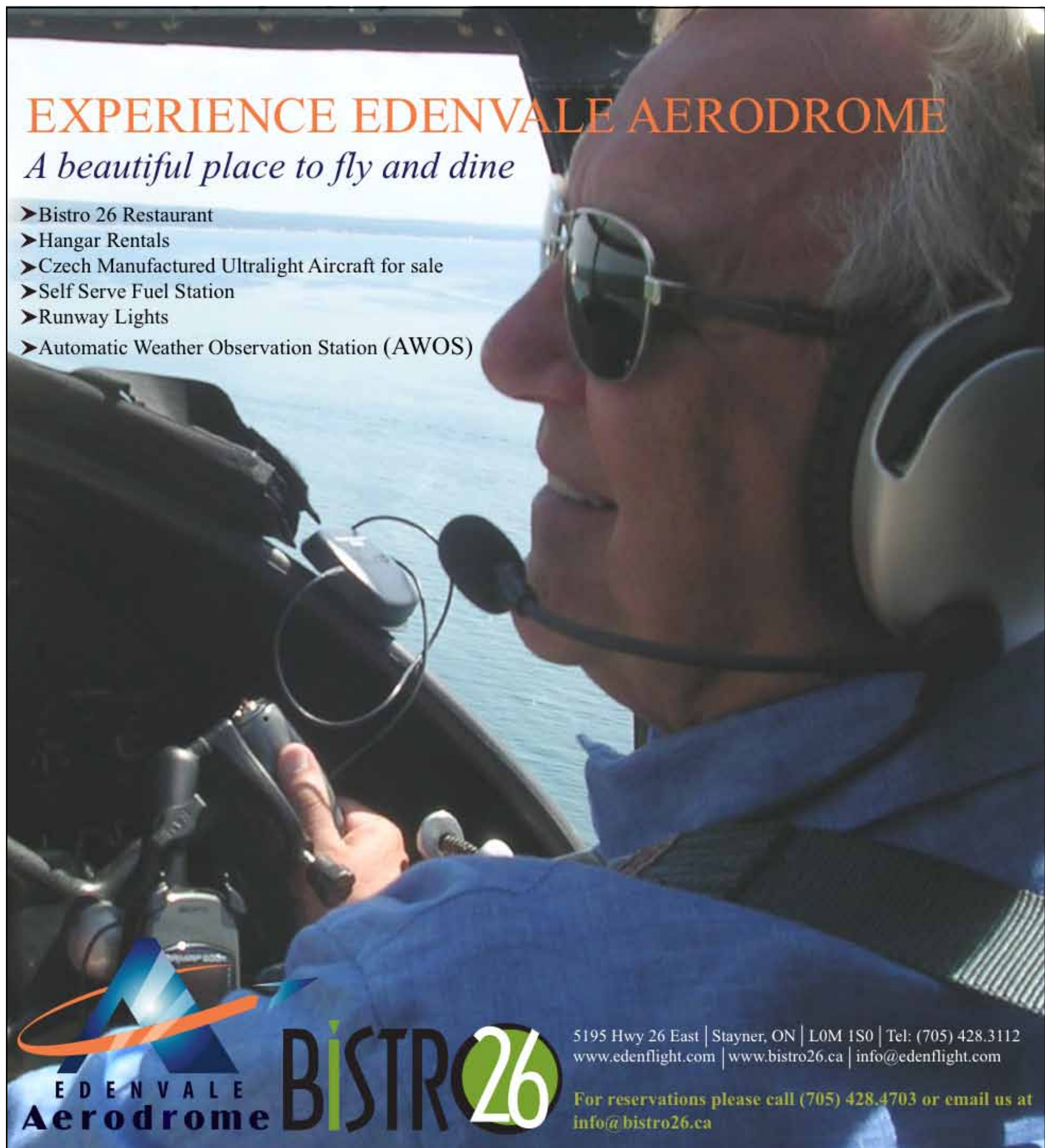
cestou potkala. Ona setkání jsou pro mne vždy tím nejcennějším poznatkem, který si sebou domu přivezu. Ať to byl pasáček yaků v hornatém Tibetu, nebo prodavač koření na trhu v Indii, či dotěrní školáci v Nepálu, kreslíči suvenýrů v Uzbekistánu, mniši z barmských klášterů, hanojští obchodníci, řidič taxíku v Etiopii, nemluvě o všech dalších poutnicích z Camina, exotičtí nomádi Maoři z Nového Zélandu, anebo i ty bábušky z ruských nádraží prodávající občerstvení a teplé pirožky cestujícím po sibiřské magistrále, všichni tito i další, si našli místo v mém srdci i mysli, u každého z nich je vryta vzpomínka. Historické památky a muzea, jsou samozřejmě důležitá nářadí k poznání kultury navštívené země, ale lidé, to je pro mne ten pravý poklad a největší přínos z celé cesty.

Je určitě na místě, že jsem dala do nadpisu pouze *Oťuknutá Etiopie*, protože to bylo doopravdy jen malé nahlédnutí, okouknutí, oťuknutí země. Jsou zde další zajímavá místa a měla jsem problém se rozhodnout kam ano a kam ne, co nechat až na příště... Jsem spokojena s návštěvou, i když... ano, chtěla jsem se také podívat např. do města *Harar* na východ od Addis blízko somálských

hranic, staré hradbou obehnané muslimské město, bohužel, nevyšlo to. Byla jsem varována v kanceláři *Ethiopian Airlines* a i jinde, že tam Somálci unesli opět turistku, žádají vysoké výkupné a nedoporučili mně tam letět. Poslechla jsem. Mrzí mě to? Ano a hodně, proč únosy, proč tomu tak je?? Určitě zajímavá je oblast na jih od Addis kde žije mnoho etnických skupin (*Mursi, Banna, Karo* a druzí), další výlet na celý měsíc a s pilulkami na malárii v kapse; nebo na severu země *Danakil Depression*, vulkanická area ležící sto a více i metrů pod úrovní moře; *Lake Tana* s okolními kláštery a kostely. O čem jsem také uvažovala, podívat se k pramenům řeky Modrého Nilu a vodopádům, ale leden je měsíc, kdy vody moc není a z vodopádů se stane jen pramínek vlasů a to není ono. Letošní leden nebyl prý výjimkou.

Ale i tak přivezla jsem si domů plnou krabici hezkých vzpomínek a vzpomínky ty nemůžeš si zout.. (M. Tučný)
To stejné přeji i vám.

Nad'a Humlová

EXPERIENCE EDENVALE AERODROME

A beautiful place to fly and dine

- Bistro 26 Restaurant
- Hangar Rentals
- Czech Manufactured Ultralight Aircraft for sale
- Self Serve Fuel Station
- Runway Lights
- Automatic Weather Observation Station (AWOS)

EDENVALE Aerodrome

BISTRO 26

5195 Hwy 26 East | Stayner, ON | L0M 1S0 | Tel: (705) 428.3112
www.edenflight.com | www.bistro26.ca | info@edenflight.com

For reservations please call (705) 428.4703 or email us at info@bistro26.ca

Heda Hejdánková: Dcery nám nic nevyčítaly

V minulém čísle jsme přinesli zprávu o úmrtí paní Hedy. Podařilo se nám získat interview, které s ní udělala před časem Romana Bochníčková. Rozhovor byl původně udělán pro Rádio Proglas a byl otištěn v časopise *Krásná paní*.

„Za velkými muži stojí velké ženy,” říká se. Toto pravidlo potvrzuje svým životem paní Heda Hejdánková, narozená 27. 6. 1932 ve znamení Raka, manželka prof. PhDr. Ladislava Hejdánka — bývalého mluvčího Charty 77. Paní Hejdánková byla represemi postižena stejně jako její manžel, přestože signatářkou Charty 77 nebyla. V době normalizace v 70. letech, zejména po zatčení prof. Hejdánka, se vystupňovaly postihy proti jejich rodině (výrazné omezení osobní svobody, odposlechy, domovní prohlídky, výslechy, znemožnění pracovat v oboru). Paní Heda vychovala se svým manželem čtyři dcery a na dobu komunismu dnes přes všechno, co zažila, vzpomíná krásná paní Hejdánková s velkorysým nadhledem a úsměvem.

Co se po vás po násilném potlačení Pražského jara v srpnu 1968 změnilo?

Změnilo se toho hodně. Byla to pro nás naprostá ztráta perspektiv. V 60. letech vypadalo vše nadějně. I když jsme si nedělali velké iluze, měli jsme pocit, že spějeme k něčemu dobrému. Invazí sovětských vojsk do Československa nastal radikální konec všech nadějí a my jsme tušili, že je to na dlouhá léta. Což se ukázalo jako pravdivé. Ale o emigraci jsme neuvažovali, manžel krátce v 50. letech a já sama nikdy ne.

Váš manžel patřil k signatářům Charty 77, a tím se zpečetil i váš osud, byla jste označena cejkem nepohodlného, pronásledovaného občana. Nerozmlouvala jste mu to?

Ne, my jsme byli v zásadních věcech jednotní. Po jeho podpisu, ale už i předtím jsme měli problémy, byli jsme sledováni, ale vzhledem k tomu, jaké kruté věci se děly v 50. letech, bylo by ode mne domýšlivé toto „ocejchování“ přijmout. Víte, v životě by si měl každý srovnat hodnotový žebříček. To, co si dáte na první místo, záleží jen na vašem svědomí, jaké hodnoty jsou pro vás důležité a kam až jste schopna zajít. Já jsem si říkala, je dobré mít vzdělání, je výborné vystudovat vysokou školu, je dobré mít perspektivní zaměstnání, ale zaplatit za to zapřením sama sebe?

Jaké bylo žít s vědomím, že je každé slovo v bytě odposloucháváno? Vybavují se mně záběry ze známého filmu Ucho v hlavních rolích s Radkem Brzobohatým a Jiřinou Bohdalovou.

Bylo to trochu jinak, než si většina lidí představuje. Nám nevadilo mluvit o politice, současné situaci v zemi, o tom, co si myslíme, ale museli jsme mluvit zejména obezřetně o tom, co se děje v rodině. Stačil malý náznak, že máme problém, třebaš někým z dětí, a estébáci toho automaticky využili.

V roce 1971 byl váš manžel vzat na pět měsíců do vazby. Muselo to být pro vás obtížné období, doma jste měla čtyři děti, váš otec byl těžce nemocný. Jak jste zvládala finančně zajistit rodinu?

V té době jsem měla dojem, že jsem to schopná zvládnout. Byla jsem zaměstnána, i když v okamžiku, kdy došlo k přípravě soudu a bylo to oficiálně sděleno vedení podniku, byla jsem přezadena na hůře placenou práci do jiného oddělení. Věděla jsem ale, že kdybych se dostala do svízelné situace, jsou mezi námi hodní lidé, kteří pomůžou. To se mně mnohokrát potvrdilo. Pomoc přišla od různých lidí, z míst, ze kterých bych to nikdy neočekávala. Pravidelně k nám přicházel herec Petr Haničinec a přinášel výpomoc od herců z vinohradského divadla. Nepochybně jsem nebyla jen já objektem jejich péče. Jak už jsem se zmínila, zažila jsem velké množství projevované solidarity. To mě psychicky podpořilo. Byli to i lidé z domu, kteří přicházeli a sdělovali, že byli vyslýcháni, na co byli dotazováni. Přihlašovala se spousta přátel se skutečnou pomocí nebo s nabídkou pomoci. Byla situace, že bývalé kolegyně, se kterými jsem se neviděla 15 let, přinesly kompletní vánoční nákup a předaly ho mé matce, neboť k nám bylo obtížné přijít. To byly věci, které lidé v padesátých letech nezažili. Tam dozníval strach z dob válečných a padesátá léta byla krutá, a tím i solidarita mezi lidmi menší.

Neměla jste při výslechu strach? Byla jste někdy příslušníky StB fyzicky napadena?

Já jsem neměla zkušenost z fyzického napadení, horší to bylo v případě mého manžela. Strach jsem pochopitelně měla, ale nesměla jsem ho při výslechu dávat najevo. Člověk se musel naučit přes chyby, které jsem ze začátku u výslechu dělala, znát jejich metody nátlaku. Nesměla jsem se ničím nechat urazit, ukázat slabé místo, to byla jejich silná psychologická zbraň.

Rodiče spolužáků vašich dcer po zatčení prof. Hejdánka zřejmě nechtěli, aby jejich děti k vám dále chodily na návštěvu?

Skutečně k nám přestali chodit i kamarádi našich dětí, ale my jsme to ani nechtěli. Znamenalo to pro ně určitou černou tečku, která by jim do budoucna mohla přinést těžkosti. Museli se totiž nechat zapsat a vyplnit hlášku o návštěvě. Přestala nás navštěvovat řada lidí, což jsme chápali. Návštěva u nás znamenala pro mnohé vyzvání k výslechu. Ale mnozí přátelé se nenechali tímto rizikem odradit a chodili k nám dál. Problematické bylo i k nám zavolat. Telefon byl odposloucháván. Někteří to byli ochotni překonat a druzí si našli jiný způsob, jak se nám přihlásit. Tyto zbytečné nápadné cesty, jako byl telefon nebo návštěva u nás, se všelijak obcházely.

Nevyčítaly vám někdy děti, že pro vaše politické postoje nemohly nikdy studovat?

Děti nám to nevyčítaly, správně pochopily, že mají něco, co se jiným dětem nedostávalo. A to byl pocit svobody. Mohly svobodně mluvit a svobodně myslet. Nejmladší dcera, když navštěvovala po revoluci kurzy angličtiny, na otázku učitele, rodilého mluvčího, „Jaké to tady bylo, v jaké strašné nesvobodě se u vás žilo?“ odpověděla, že o tom nic neví, že vždycky žila svobodně. Něco na tom bylo, bez ohledu na to, že za dveřmi hlídali policajti, žili jsme v totalitě určitým způsobem svobodně.

Pro mnohé mladé lidi je dnes těžko představitelné takové osobní omezení svobody, jaké zažila vaše rodina zejména v době, když váš manžel byl mluvčím Charty 77 — před vašimi dveřmi hlídkovali policisté, před okny stálo auto s příslušníky StB...

Ti chlapi, kteří tam stáli, to byli řadoví policisté. Byli u nás skoro dva roky a za tu dobu jsme už znali jejich návyky. Někteří z nich dlouho nevěděli, proč před našimi dveřmi hlídkují. Jednou vyslechly naše dcery jejich pobouřené konstatování, že jak ta policie může mít vůbec respekt, když je v baráku nebere nikdo vážně, ani stará babička, která nabádala před nimi svoji vnučku: „Ty nezdrav, to jsou zlí policajti, těch si nevšímej.“ Oni sami to také neměli lehké, byli kontrolováni estébáky, kteří seděli v autě před domem. Naše děvčata se musela vyrovnávat s tím, že jsme sledováni, a vyrovnávala se s tím s humorem. Jednak jim dělala všelijaké nepravosti, např. sebrala jim lístečky, kde se musely zapisovat naše návštěvy. Občas jim pustila z magnetofonu zakázané písničky, třeba Hutku nebo Kryla. Jednou o Silvestru těsně před půlnoci jedna dcera přinesla policajtovi skleničku vína a dva chlebičky. On byl nervózní a nevěděl, co má v tu chvíli dělat, pak se odhodlal a zazvonil. Popřál nám všem šťastný nový rok, to jsme považovali za úspěch.

Po sametové revoluci se otevřela možnost nahlédnout do svazků StB? Využili jste s manželem možnosti dozvědět se jména těch, kteří na vás donášeli?

Nevyužili. Přičí se nám, aby příslušníci StB určovali ještě teď, co si máme o kom myslet. My víme, jak se věci děly, jaká byla vytvářena záměrná atmosféra strachu, jaké nátlaky a zastrášovací metody policie na naše přátelé dělala. My víme, komu jsme mohli věřit, komu ne. K velkým překvapením by nedošlo. Pokud k nějakému ano a někdo z našich přátel by byl nějakým způsobem donucen něco o nás sdělit a neměl odvahu nám to říct, nepovažovali bychom vůbec za nutné se s tím nějak zabývat a náš vztah k němu by se nezměnil.

Fiddler's Dell Bar & Grill

Fully Licensed

Family owned & operated since 1954

European & Canadian Cuisine

*Slovak and Szegedin Goulash with Dumplings,
Fried Cheese, Schnitzel, Jaeger Schnitzel,
Chicken Paprikash, Perogies.
and many more items on the menu.*

Sun. Mon. Wed. Wings Night & Daily Specials

*20 Domestic & Imported Beers on Tap.
Pilsner Urquell, Czechvar.*

*Watch all Sporting Events on 6 TVs.
Heated Patio with TV.*

*781 Annette Street @ Jane Street
Toronto ON M6S 2E4
Jozef Karol Tel. 416 767 8882*

PORTRÉTY, KRESBY, OLEJOMALBY, KOLÁŽE

Ivan Ženatý během koncertu v Torontu, 2017

MARIA GABÁNKOVÁ

TEL.: (416) 535-8063

www.paintinggalleries.net
e-mail: gabankova@paintinggalleries.net

Toronto zavzpomínalo na Panenku

Podobně jako v Evropě i v zemích CONCACAF se letos na podzim hraje Liga národů, která má 34 účastníků. První kolo se hraje jednokolově ve skupinách, některé týmy nedosahují zdaleka výkonů účastníků Evropské čtvrté ligy národů a dochází skutečně ke krkolomným výsledkům. Například Svatý Martin prohrál obě úvodní

Dominik Simon by potřeboval více času na ledě

Po utkání NHL mezi Torontem a Pittsburghem, v kterém Tučňáci zvítězili 3:0 a v kterém Nazim Kadri zaznamenal vlastní branku, když poslal puk přes pílku kluziště do domácí sítě, jsme požádali Dominika Simona o rozhovor. Nutno říci, že jsme ho v poslední třetině na ledě neviděli a celkově byl na ledě 8:38. Ještě horší to bylo v Edmontonu, kde hrací doba byla pouhé čtyři minuty. K výrazné změně došlo v Calgary - Dominik zaznamenal dvě asistence, na ledě se objevil devatenáctkrát. Za tu dobu odehrál přes 14 minut. Vratně se však k torontskému utkání.

ABE: Utkání nebylo tak jasné, jak by napovídál výsledek, vstřelili jste dvě branky, když Toronto odvolalo brankáře...

DS: Nebyl to lehký zápas, bylo to vydatné vítězství od začátku do konce. Hodně se bránilo na obou stranách.

ABE: Jak vám vyhovuje tento obranný hokej?

DS: Záleží na tom, jak se cítíte. My jsme věděli, že musíme být pracovitější. Když padají góly, tak se hraje jiným způsobem, ale dnes jsme museli jít jinou cestu.

ABE: Hrajete v mužstvu, kde jsou hvězdy Crosby a Malkin. Nepotřeboval byste více času na ledě?

DS: Určitě, snažím se, abych získal trenérovu důvěru, potřebuji více času, ale věřím, že to jde dobrým směrem.

ABE: Jste ve třetím útoku. Letos jedna branka a jedna asistence, mohl byste to připomenout...

DS: Branku jsem dal v Montrealu, hned na začátku zápasu. Asistenci jsem zaznamenal v úvodním zápase proti Washingtonu. Doufám, že ještě nějaké přibudou a také, že budeme vyhrávat.

ABE: Jak se cítíte, když hrajete proti čerstvému jubilantovi Tomáši Plekancovi, který odehrál tisíc zápasů v NHL?

DS: Dvakrát jsme hráli proti sobě a vždycky to byl zážitek. Vůbec je to skvělé hrát proti dalším českým hráčům. Někdy pohovoříme, jindy zajdeme i na večeri. Je to vždycky pěkné vidět někoho od nás na severoamerickém kontinentě.

ABE: Jaké byly hokejové začátky?

DS: Ve čtyřech letech jsem začal hrát hokej ve Velkých Popovicích, když mne tam rodiče poprvé přivedli, abych si zabruslil. Následovala Slavia, ale kvůli jazykové škole jsem šel do Sparty. Obě mužstva byla skvělá. Když jsem měl jedenadvacet, tak jsem odešel do Plzně.

ABE: Necítil jste napětí mezi Slavií a Spartou, když jste hrál za oba týmy?

DS: Bylo tam velké. Nebyl jsem sám, změnu udělalo víc kluků - jedním nebo druhým směrem. Musel jsem se s tím vypořádat.

ABE: Nějakou dobu jste hrál v Máchově kraji v Litoměřicích?

DS: Sehrál jsem tam asi dvacet zápasů. Moc se mi tam líbilo. Bylo to volnější než extraliga, ale měl jsem hodně času na ledě. Určitě mi to pomohlo.

ABE: Jaký to byl pocit, když jste byl draftován Pittsburghem?

DS: Byl to krásný pocit, i když mělo zájem víc týmů. Jsem

utkáni s Bermudami 0:12 a s Haiti 0:13. Takže Kanada s výsledky 8:0 proti Americkým panenským ostrovům a 5:0 proti Dominice patří k favoriům této soutěže. Přesto na druhé utkání ve skupině přišlo v Torontu přes deset tisíc diváků, což není ani polovina průměrné ligové návštěvy Toronta FC. Kanadský trenér John Herdman postavil svůj tým obzvláště na mladých hráčích, kteří hrají v juniorských týmech v Evropě. Mužstvo pak dirigoval zkušený kapitán Atiba Hutchinson, hrající v tureckém Besiktas. Příležitost dostal i torontský Jonathan Osorio. V brance nastoupil Alessandro Busti z rezervy Juventus. Dominica, která přijela bránit, vzdorovala necelé tři minuty, když skóre otevřel Jonathan David z belgického Gentu. Kuriozní byl třetí gól, který dal z pokutového kopu Lucas Cavallini působící v mexické Pueble. Nejprve položil k levé straně dominikánského brankáře Prince a pak poslal v 17. minutě padáčkem míč za jeho záda. Cavallini tvrdí, že si prohlédl video-záznamy a na všech šel hostující brankář na zem. I na tiskové konferenci po zápase trenér John Herdman nazval tuto exekuci jako „Panenka – style“ a kapitán Atiba Hutchinson dodal s úsměvem: „Je nutné dávat pozor, aby míč nešel příliš vysoko a nepřelobovala se branka, ale aby střela nešla nízko a brankář na ní nedosáhl.“ Prvních šest týmů z této soutěže postoupí do skupiny A CONCACAF ligy národů a prvních deset pak do Zlatého poháru, který je považován za Mistrovství Severní a Střední Ameriky.

Aleš Březina – Toronto, Na snímku Atiba Hutchinsom

Z kopané

Evropská liga národů: Trenéru Šilhavému se podařil debut v Trnavě, kde čeští fotbalisté zvítězili nad Slovenskem 2:1. Vedoucí branku Česka vstřelil v 52. minutě Krmenčík za Slovensko vyrovnal o deset minut později Hamšík. Rozhodující branku vstřelil Schick v 76. minutě. Dobrý výsledek se však nepodařilo zopakovat v Charkově, kde Češi sice hráli dobře, ale prohráli s Ukrajinou 0:1. Brankou Malinovského ze 43. minuty. Pořadí ve skupině: 1. Ukrajina 9, 2. Česko 3, 3. Slovensko 0.

Liga mistrů: Plzeň prohrála v Římě s AS 0:5 a v Madridě 1:2.

Evropská liga: Zenit Petrohrad-Slavia 1:0, Kodaň-Slavia 0:1. Jablonec-Dynamo Kyjev 1:1. Jablonec-Astana 2:2. Fenerbahce-Trnava 2:0, Trnava-Dinamo Záhřeb 1:2.

Tabulka slovenské ligy po 13. kole: 1. Slovan 30:13 33, 2. Dunajská Streda 33:20 27, 3. Žilina 23:13 26, 4. Ružomberok 24:13 23, 5. Trenčín 21:21 17, 6. Šeredy 16:22 17, 6. Podbrezová 15:21 16, 8. Trnava 15:13 15, 9. Nitra 18:20 15, 10. Michalovce 15:23 12, 11. Zlaté Moravce 13:25 8, 12. Senica 9:28 8.

Tabulka 1. ligy

1. Slavia	13	11	0	2	32:8	33
2. Plzeň	13	10	1	2	20:12	31
3. Baník	13	8	3	2	20:9	27
4. Sparta	13	8	2	3	23:9	26
5. Zlín	13	7	3	3	19:10	24
6. Jablonec	13	7	2	4	24:11	23
7. Liberec	13	4	5	4	13:13	17
8. Boleslav	13	5	2	6	28:29	17
9. Bohemians	13	4	4	5	13:17	16
10. Příbram	13	4	2	7	18:33	14
11. Opava	13	4	1	8	16:20	13
12. Olomouc	13	4	1	8	14:24	13
13. Teplice	13	3	3	7	14:21	12
14. Karviná	13	3	2	8	17:25	11
15. Dukla	13	3	1	9	11:25	10
16. Slovácko	13	3	0	10	12:28	9

Rosti Brankovsky
Broker
Jedinečné služby

Jak prodat dům nebo kondo?

Rosti Brankovský, který má hodně zkušeností s prodejem, to může udělat za vás.

Jak koupit dům nebo kondo?

Když vidíte inzerát nebo nápis *Dům na prodej*, Rosti Brankovský vám ho může ukázat.

Jsem tu pro vás!

Royal Le Page, Signature Realty
Independently owned and operated brokerage
416/443-0300 - direct 416/917-2241
www.brankovsky.com * e-mail: rostib@rogers.com

UNIGLOBE Enterprise Travel

blanka@premieregroup.com

- Tailor Made Holidays
- Travel Insurance
- Ocean/River Cruises
- Air Tickets

1221 Yonge Street (at Summerhill subway)
Toronto, M4T 1W4
Tel: 416 504 3800 Ext: 1
Toll Free: 1 800 825 7577
Fax: 416 598 1311

MEMBER OF:

Monday to Friday: 9:00 AM - 5:00 PM

Go, See, Experience

863 Bloor St. W.
Toronto, Ont.
(416) 533-0080

Bloor St. W. Danforth Ave.

281 Danforth Ave.
Toronto, Ont
(416) 466-0330

